

Česká školní inspekce

Pražský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Mateřská škola, Praha 5 – Řeporyje, K Závětinám 815

K Závětinám 815, 155 00 Praha 5 - Řeporyje

Identifikátor školy: 600 038 106

Termín konání inspekce: 24. a 25. květen 2004

Čj.:	01 0404/04-1505
Signatura:	ka5ax134

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek výchovně-vzdělávací práce vzhledem k realizovaným vzdělávacím programům
- ❖ materiálně-technických podmínek výchovně-vzdělávací práce vzhledem k realizovaným vzdělávacím programům
- ❖ průběhu a výsledků výchovně-vzdělávací práce v mateřské škole

CHARAKTERISTIKA MATEŘSKÉ ŠKOLY

Zřizovatelem čtyřtřídní mateřské školy s právní subjektivitou je Městská část Řeporyje, Nad Náměstím 84, 155 00 Praha 5. V letošním školním roce jsou v provozu tři třídy, s celkovým počtem 69 zapsaných dětí. Dohoda se zřizovatelem byla uzavřena do maximálního počtu 100 dětí, v souladu s vyhláškou o mateřských školách (kapacita stanoví 120). Děti jsou do tříd rozděleny dle věku, ve skupině nejstarších je zařazeno sedm dětí s odloženou povinnou školní docházkou. Do mateřské školy jsou přijímány i děti z okolních obcí (Ořech) a Jihozápadního města. Součástí školy je školní jídelna.

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PRÁCE VZHLEDEM K REALIZOVANÝM VZDĚLÁVACÍM PROGRAMŮM

Ředitelka a čtyři učitelky tvoří pedagogický kolektiv školy. Provoz je zajišťován dopoledne ve třech třídách, odpoledne ve dvou, rozpis služeb je z tohoto důvodu variabilně upraven (ředitelka pracuje střídavě ve dvou třídách). Všechny učitelky včetně ředitelky splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, mají dostatečně dlouhou praxi (19-29 let) s převážným působením na této mateřské škole. Učitelka slovenské národnosti složila v roce 1973 v Pedagogickém ústavu zkoušku z českého jazyka.

Funkčnost organizační struktury zajišťují zpracované řády (organizační, pracovní) a pracovní náplně pro jednotlivé zaměstnance. Organizační řád stanoví povinnosti vedoucích pracovníků (ředitelka, zástupkyně, vedoucí školní jídelny a školnice), kteří se podílejí na rozhodování v oblasti provozu i vedení pedagogického procesu (zástupkyně). V pracovních náplních jsou tyto povinnosti podrobně rozděleny. Osobní kontakty všech zaměstnanců v každodenním provozu podporují přenos informací, který je zajišťován neformálně i plánovaně, formou svolávání pedagogických a provozních porad. Kladem těchto jednání je propojenost témat, otázky výchovně-vzdělávacího charakteru se probírají i na provozních poradách (pokud je nutné zajistit jednotu působení všech zaměstnanců školy apod.) Pedagogické porady se zabývají výhradně problematikou vzdělávání a výchovy, a to i ve spojení s hodnocením učitelek (závěry z hospitací), přenosem poznatků ze vzdělávacích akcí, nabídkou pomůcek aj. Součástí přenosu informací jsou pokyny zadávané ředitelkou na poradách, jejichž plnění je kontrolováno v příští poradě. Vedení je systematické, kontrola důsledná, podložená zpracovaným plánem kontrolní a hospitační činnosti. Cíle jsou v souladu s cíli Školního vzdělávacího programu (a současné předškolní pedagogiky), ale při konkrétní hospitační činnosti se ředitelka zaměřuje spíše na dílčí, organizační problémy. Dopad kontrolní činnosti však je zřejmý, funkční je zejména způsob zobecňování závěrů hospitační činnosti na poradách. Četnost hospitací je přiměřená počtu učitelek, stabilitě kolektivu i zjištěným skutečnostem (převážně kladné hodnocení). I při rozborové činnosti ředitelka více chválí, než hodnotí, přestože byly zjištěny drobné nedostatky. Učitelky však mají zájem o zlepšování

kvality své pedagogické práce a s podporou i osobní účastí ředitelky navštěvují vzdělávací akce (Rámcový program apod.). Vybraná témata vhodně korespondují se směřováním školy k efektivnějšímu způsobu plánování.

Učitelky prošly v loňském roce vzděláváním v oblasti evaluačních systémů a týmové spolupráce. Zatímco týmová práce je funkční, jak v plánování, tak ve vlastním vzdělávacím procesu, způsob hodnocení a sebehodnocení není zatím dostatečně analytický a neakceptuje plánovaná hlediska.

Personální podmínky výchovně-vzdělávací práce mají velmi dobrou úroveň.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PRÁCE VZHLEDEM K RELIZOVANÝM VZDĚLÁVACÍM PROGRAMŮM

Mateřská škola je umístěna ve dvou účelových pavilonech na okraji obce, v bezprostřední blízkosti přírody. Administrativní a hospodářská část je spojena chodbou s třídami. Ve třech třídách je zařízení pro celodenní pobyt dětí, nevyužitá čtvrtá třída je zařízení jako stálá ložnice pro mladší děti. U každé třídy je přípravná kuchyňka, sociální zařízení, kabinet a dětská šatna. Třídy jsou prostorné, zařízení s vkusem, vybavení je původní i nové. Sedací nábytek odpovídá antropometrickým požadavkům. Místnosti jsou dekorovány zčásti dětskými pracemi, což zvláště v šatnách a chodbách vytváří příjemné oživení interiéru. Přilehlá zahrada mateřské školy má parkovou úpravu, je vybavena čtyřmi pískovišti, kovovým i dřevěným programem a poskytuje dětem ideální podmínky pro rekreaci. Na zařízení zahrady participují rodiče svými sponzorskými dary. Mateřská škola je vytápěna dálkově ze sousední základní školy. V době inspekce se v mateřské škole netopilo, ačkoli venkovní teplota byla mimořádně nízká. Dalším zhoršením podmínek bylo silné prosakování vody ze střechy v několika místnostech hospodářského pavilonu. V minulém období prošla budova rekonstrukcí (např. vodovodního řadu, kuchyně, úpravy pro naplnění nových hygienických směrnic) včetně několika oprav střešního pláště, jehož současný stav však je havarijní.

Vybavení tříd hračkami odpovídá potřebám dětí, nabídka je pestrá a vhodná. Hrací koutky navozují podněty pro tvořivou hru dětí. Učební pomůcky jsou převážně staršího data, ale i některé novější, pořizované v posledních letech. V každé třídě je funkční televize, radiomagnetofon, Orffovy rytmičné nástroje. Mateřská škola vlastní dvě pianina a troje klávesy, jejichž využití nebylo zaznamenáno. V každé třídě jsou žebříny, ostatní tělovýchovné nářadí a náčiní je uloženo v kabinetě. Výtvarné pomůcky jsou umístěny v určených prostorách. Knihovna je centrální i třídní, tituly knih jsou tradiční i moderní.

Kontrolou funkčního využívání materiálních zdrojů pověřila ředitelka jednotlivé pracovnice. Sama denně neformálně sleduje účelnost materiálně-technického zázemí ve výchovně-vzdělávací práci, při hospitacích hodnotí vhodnost pomůcek. Ve školním vzdělávacím programu je začleněno postupné doplňování a zlepšování stavu materiálně-technického vybavení.

Materiálně-technické podmínky vzdělávání jsou velmi dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Realizace výchovně-vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program „Rok v mateřské škole – budeme si hrát“ vychází z principů Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání. Mateřská škola si určila pro každou věkovou skupinu tzv. průběžné cíle, na které se chce zaměřovat. Pro tvorbu třídních

programů jsou zpracována doporučená měsíční témata, která jsou rozvedena do následných týdenních podtémat. Na základě toho učitelky připravují týdenní plány (v oblasti pohybu, řeči, poznávání, estetiky a grafomotoriky), které doplňují návrhy činností, bez uvádění cílů. V současné době učitelky ověřují možnost využití metodiky „Barevné kamínky“, jako opěrného materiálu.

Školní vzdělávací program je realizován v souladu s obecnými cíli předškolní výchovy.

Povinná dokumentace je řádně a systematicky vedena, ředitelka tyto dokumenty pravidelně kontroluje. Zápisy v Přehledech výchovné práce jsou průkazné a dokumentují větší zaměření na výsledek činnosti.

Vedení povinné dokumentace evidentně zachycuje průběh vzdělávání a výchovy.

Kontrolní činnost v oblasti naplňování vzdělávacího programu je zařazena jako nástroj evaluace, jejíž počátky jsou nastartovány. Hodnocení výchovně-vzdělávací práce je zpracováno v individuálních záznamech o dětech, kde se v řadě kritérií zaznamenávají pokroky dětí ve stanovených oblastech. Děti s odkladem povinné školní docházky mají své individuální plány. Vhodně zpracovaný systém zpětné vazby pro učitelky je v připravovaném hodnocení týdenních plánů, které se však ještě nerealizuje. Hodnocení školního vzdělávacího programu naplňování cílů předškolního vzdělávání dostatečně nereflektuje, avšak funkční hodnocení výchovně-vzdělávací práce je pravidelně zařazováno do pedagogických rad.

Systém kontroly plnění vzdělávacího programu je účelně zpracován a je převážně účinný.

Činnosti jsou v denním režimu rovnoměrně rozloženy, k mírnému přesahu řízených dochází spíše vlivem aktuální organizace. Dostatek času je věnován spontánním aktivitám, které probíhají průběžně a děti se k nim mohou vracet. Kladem je zařazení dalších nadstandardních činností do odpoledních hodin. Pravidelné je včlenění pohybových chvil, a to dle potřeb a charakteru předchozích činností (před svačinou, před vycházkou). Náročnost činností je přizpůsobena věkovým skupinám ve třídách i jednotlivým dětem, liší se cíli, obsahem, organizací, časovým prostorem i použitými pomůckami. Naopak metody nejsou v některých třídách vhodně vybírány, také motivace vždy není přizpůsobena emocionálním potřebám dětí.

Rodiče jsou informováni o dění školy na společné zahajovací schůzce (režim dne, školní řád, školní vzdělávací program) a v průběhu roku prostřednictvím Rady rodičů, každodenních kontaktů s učitelkami, nástěnkami. Pouze v jedné třídě navazují informace o výchovně-vzdělávacím programu (týdenní téma), v dalších jsou zveřejňovány výtvarné práce, texty písní a básní. Informační systém je funkční i vzhledem k tomu, že se rodiče v obci většinou znají a zprávy si vzájemně předávají.

Organizace výchovně-vzdělávací práce odpovídá specifickým cílům předškolního vzdělávání.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací práce

Hospitace byly uskutečněny ve všech třídách u všech učitelek i ředitelky. Následné rozborů pedagogické práce vedla ředitelka, nebo hodnotily svou práci učitelky samy.

Kvalifikovanost, dostatečně dlouhá praxe učitelek i poměrně jednotné pojetí současných trendů výchovně-vzdělávací práce mají na pedagogický proces pozitivní vliv.

Spontánní činnosti

Průběh činností byl ve všech třídách shodný vytvářením příznivé atmosféry pro hry, a to jednak umožněním volby místa, hračky, času, jednak podnětným a laskavým přístupem učitelek. Ve většině tříd byly učitelky i rovnocenným spoluhráčem, ve dvou se více věnovaly integrované skupinové činnosti a do her dětí zasahovaly pouze další nabídkou či případným předcházením konfliktů. I nejmladší děti již vytvářely skupiny u hry stejného charakteru, částečně již dokázaly při hře spolupracovat. Nevýhodou pro rozvoj konstruktivních her byl v této třídě celkový úklid před svačinou, takže další hra před vycházkou byla pro děti opět počátkem, nikoliv přirozeným pokračováním. Tato forma naopak byla v dalších třídách (druhý den i v této) dětem umožněna, což je více ke hrám motivovalo. Nejstarší děti volily i námětové hry, v nichž uplatňovaly své zkušenosti z domova, aplikovaly nápady z televizních pohádek a přirozeně zaujímal různé role (vedoucí, podřízené atd.). Nabídka hraček a jejich přehledné umístění umožňují seberealizaci všech dětí včetně možnosti volného pohybu. Učitelky motivovaly děti ke hře nabídkou hraček a pozitivním přístupem, v některých třídách se jim dařilo i navrhnout atraktivní obohacení her. U starších dětí se v průběhu her někdy zbytečně zdůrazňovalo procvičování dosavadních poznatků zvláště z rozumové oblasti, naopak méně pozornosti se věnovalo rozvoji komunikativních dovedností a podpoře představitivosti a fantazie. Organizace her byla zdařilá, časový prostor pro spontánní činnosti byl ve všech třídách efektivně využit. Užívané metody byly většinou tradiční, se zřetelnou snahou učitelek o zařazování žádoucích trendů současnosti. Interakce učitelka-dítě se dařila dobře realizovat. Individuální oceňování pokroků dětí se vyskytovalo méně často. Drobným nedostatkem bylo v některých třídách opomenutí hodnocení her, u nejstarších dětí pak hodnotila učitelka a neposkytla dětem možnost vyjádřit své dojmy či posoudit výsledek. Kladem byla možnost dětí volit hru místo společných řízených činností, což využívaly některé nejmladší děti (zejména nově přijaté).

Řízené činnosti

Pohybové činnosti jsou zařazovány pravidelně, s přiměřenou náročností a aktivním zapojením učitelek (cvičí s dětmi). Dalším kladem je zachování struktury cvičení (rozehřátí organismu, přirozená cvičení či zdravotní cviky a pohybová hra). Většina učitelek dokázala využít týdenní téma k návazné a stimulující motivaci, která děti podnítila k výkonům. Hru si mohly děti zvolit, v jednom případě však již vyslyšení přání některých dětí mělo za následek neúměrné prodloužení cvičení a celkový nárůst řízených aktivit (ne všechny děti chtěly pokračovat). Také organizace cvičení v jedné třídě nebyla vhodně zvolena (docházelo k prostojům). Radost a prožitek měly děti nejen z pohybových her, ale i z hudebního doprovodu, který byl vybrán s ohledem na pohybovou zdatnost, úroveň rytmického cítění i schopnost pochopit návodný text.

Další řízené činnosti byly integrovány do her (výtvarná činnost ve skupině) či měly frontální charakter. Integrované činnosti umožnily učitelkám individuální přístup, vhodný zejména u nejmladších dětí. Představy zde byly vyvolávány pouze volbou barev, tvar byl jednotný (šablona květu), ale učitelka sledovala spíše technickou stránku výtvarného projevu. Frontálně

organizované činnosti u nejmladších dětí byly motivovány loutkou (první den však byla loutka statická) a děti mohly vyjádřit své zkušenosti a poznatky z přírody (na tuto věkovou skupinu velmi dobré). Činnosti byly dynamické, prokládané písničkou a pohybem. Pomůcky byly motivující, vzhledem k umístění školy (na konci obce, v přírodě) a tématu však pouze zástupné (obrázky). Činnost však byla s reálným prostředím v závěru propojena, vyvrcholení děti čekalo na vycházce k vodní nádrži (přímé pozorování vodních živočichů). Kladem byla vyváženost verbálního projevu učitelek a dětí. Integrované řízené činnosti ve střední věkové skupině přirozeně navazovaly na týdenní námět. Učitelka promyšleně užila účinných progresivních metod, (smyslové výchovy, prožitkového učení) a podařilo se jí maximálně získat zájem a koncentraci dětí. Projevilo se to v aktivním přístupu dětí a uspokojení jejich potřeby realizace. Vhodné bylo také zařazení pohybových aktivit souvisejících s tématem a nabídka volby činností. Poznatky dětí byly vzhledem k jejich věku překvapivě dobré. Učitelka jejich výkony konkrétně hodnotila a individuálně oceňovala jejich pokroky.

Nejstarší děti prokázaly také v řízené činnosti velmi dobré znalosti v oblasti poznání, které v průběhu předchozích dnů získaly. Učitelka zařadila pro tento účel pestrou škálu metod a vytvořila řadu modelových situací. Děti sice ochotně poslouchaly a plnily její pokyny, méně však se uplatnily vlastní seberealizací a prožitky. Verbální projev učitelky byl převažující, děti však mohly využít příležitosti k sebevyjádření při skupinové práci.

Spontánní i řízené činnosti mají velmi dobrou úroveň.

Průběhové výsledky výchovně-vzdělávací činnosti

Výsledky systematického zaměření učitelek na pohybový rozvoj jsou patrné z velmi dobrých dovedností dětí. Obliba výtvarných prací ovlivňuje rozvoj jemné motoriky. Méně příležitosti měly děti v některých případech výtvarných prací pro rozvíjení tvořivosti a fantazie. Sebeobslužné návyky jsou zvláště u starších dětí upevněny, děti jsou obratné a samostatné. Jejich chování je bezprostřední, umějí bezproblémově komunikovat mezi sebou i s dospělým. Jazykové a řečové dovednosti jsou přiměřené věku dětí. Jsou schopné spolupracovat a přijímat různé sociální role. Jejich vzájemné vztahy jsou převážně bez konfliktů a projevů agrese. Děti mají vysokou úroveň poznatků o životním prostředí, která se projevuje i v souvislostech pojmového myšlení.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací práce jsou velmi dobré.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

- Údaje uvedené v rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení jsou v souladu s údaji ve zřizovací listině
- Škola spolupracuje se základní školou formou společných akcí (např. „Prvňáček“), vzájemných návštěv, s obcí (vystoupení dětí na „Vítání občánků apod.“), s tělovýchovným oddílem Sokol
- V odpoledních hodinách škola organizuje kroužek hraní na flétnu, výuku angličtiny, dojíždí s dětmi na plavání, pořádá ozdravné pobyty mimo Prahu

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí MHMP o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, čj. SKU05/1277/2001 ze dne 28. března 2001

2. Zřizovací listina, vydaná Městskou částí Praha – Řeporyje dne 11. října 2000
3. Dohoda o počtu tříd a počtu dětí uzavřená se zřizovatelem na školní rok 2003/2004 dne 31. března 2003
4. Evidenční listy zapsaných dětí ve školním roce 2003/2004
5. Přehled docházky dětí ve školním roce 2003/2004
6. Přehled výchovné práce všech tříd ve školním roce 2003/2004
7. Školní vzdělávací program s přílohami, třídní programy pro školní rok 2003/2004
8. Školní řády (organizační. Řád školy, pracovní), pracovní náplně současných zaměstnanců
9. Zápisy z pedagogických a provozních porad a hospitací ředitelky ve školním roce 2003/2004
10. Výroční zpráva za školní rok 2002/2003
11. Doklady o nejvyšším dosaženém vzdělání současného pedagogického kolektivu

ZÁVĚR

Důsledné, systematické vedení s podílem dalších zaměstnanců na řízení i stabilita kolektivu a jeho zájem o zvyšování kvality výchovně-vzdělávací práce vytvářejí velmi dobré personální podmínky. Prostředí a jeho vybavenost jsou průběžně obnovovány včetně pomůcek a hraček. Materiálně-technické podmínky, které může předškolní zařízení ovlivnit svými finančními prostředky i výzdobou, jsou velmi dobré. Těžištěm zájmu ředitelky i učitelek je však zejména zvyšování úrovně plánování, v souladu se současnými směry předškolní výchovy a kvalitní konkrétní práce s dětmi.

Od poslední inspekce v roce 1999 škola učinila žádoucí posun v přípravě na výchovně-vzdělávací proces i jeho realizaci. Zlepšila se i spolupráce se Základní školou.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Stanislava Vandová	Vandová v.r.
Členka týmu	Jindřiška Černá	Černá v.r.

V Praze dne 9. června 2004

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 10. června 2004

Razítko

Ředitelka školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Diana Schreierová

Schreierová v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Arabská 683 160 00 Praha 6. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnoticí stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy krajský úřad – odbor školství MHMP	2004-06-24	01 0404/04-1505
Zřizovatel – M.Č. Praha - Řeporyje	2004-06-24	01 0404/04-1505

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány.